

SZEGEDI HIRADÓ.

45-ik szám.

Szombaton, június 8-án 1861.

Harmadik évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, szerdán és szombaton reggel.

Szerkesztői lakás:

Buzatér, Sziráky-ház, első emelet.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozhozardással: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitelve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 ujkr. A nyilttérben a háromhasábos petitsor igatási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Pesti posta.

Június 5-én 1861.

□ A névszerinti szavazás a fölött: határozat alakjában szólaljon-e föl a nemzet választott képviselőinek háza, vagy föliratban mondja el, amit mondani akar, ma délelőtt megtörtént a következő eredménnyel: a fölirat mellett szavazott összesen 155, ellene 152; nem szavazott, mert jelen nem volt, 13.

Most az indítványozott fölirat részletes tárgyalása tüzetett napi rendre, s ez pénteken, június 7-én veendő kezdetét. Deák Ferenc oda nyilatkozott, hogy, meglehet, maga is ajánlandó itt-ott módosítást a ház előtt fekvő munkálathoz, és valamint tegnapi remek beszéde végén, úgy most is újra kijelentette, hogy azon pótlékpontokat, melyeket Tisza Kálmán ajánlott, most már külön határozatban elfogadni, a ház teendői közé tartozik, s e végre választmányok kiküldetését látna szükségesnek, hogy azon pontokra nézve a szerkezet javaslatát elkészítsék.

Ezeket elmondván, szabadjon rövid tudósításaim kiegészítésével a tegnapi és tegnapielőtti ülésekről egyet-mást elmondanom.

Hétfőn, június 3-án csak rövid ideig lehettem tanúja a ház dolgainak. Hallottam Jámbor Pál szelleműs rövid szónoklatát és Besze János virágos, cifra beszédének elejét. — De a hétfői tanácskozás fénypontját kétségkívül Missies János beszéde képezte.

Révész Imre már nem volt helyén, és váratlan lemondása sok beszédre szolgált alkalmul. A hirkoholás ilyenkor vásárt üt, és minél képtelenebb, ami mondatik, annál kapósabb.

Kedden, június 4-én azon képviselők, kik föl voltak jegyezve, hogy beszélni fognak, egymásután e szándokról lemondván, a ház egyenként éljenekkel tisztelt meg őket e nemes lemondásért, s nem lévén többé senki, aki beszélni kívánt volna (a lemondók közt a szegediek egyik képviselője is olvasható), a szabályok értelmében az indítvány szerzőjét, Deák Ferencet illette az utolsó szó joga. Ő pedig élt e joggal azon bölcseséggel és mérséklettel, mely e férfin nevével elválaszthatlan.

Meg kell említenem, hogy előtte való napon már némi keserűség talált vala mutatkozni s az ülés vége elég zajosan végződött volt már szombaton is.

S most, mint aki olajat önt a fölförtyant habokra, oly esendesítőleg hatottak a páratlan férfiak okos, jó akaratú s egyszerű szavai. A ház kellemtelen nyomás alól érzé magát fölszabadulni, s az a jó érzés terjedt el, mit az ember akkor érez, ha ablak nyitásával hide szellő terjed el a rekedt levegőjű szobában.

Igénytelenebbül szónok nem mondhatja el saját meggyőződését, engesztelőbb, gyöngédebb tapintattal nem oldhatja föl az ellenfél által kiemelt csomókat senki, mint tevő a tegnapi ülésben Deák Ferenc, s Révész Imrét nem dicsérheti föl senki jobban, mint tevő ellenfele Deák Ferenc, midőn azt mondá: „sajnálja, hogy a háztól kilépett.”

Holnap a helybeli izraeliták tartanak gyásztiszteletet a pótolhatlan gr. Teleki Lászlóért az új templomban. Ugyancsak holnapra néhány képviselő igazolása s Révész helyett új jegyzőválasztás van kitűzve. Délután pedig lesz az első löverseny a rákosi gyepen.

A vásár nem látszik sokkal élénkebbnek, mint máskor.

A külföldről érkeznek most gyakrabban vendégek. Gróf Montalambert, a híres francia, alkalmasint a legismertebbek közé tartozik.

Az akadémia palotájára beadott öt rendbeli tervet a közönség sok részvétellel nézegeti, s az akadémia tegnapielőtti ülése igen élénkül folyt le. Nem lehet nem sajnálni, hogy némely emberek önérdékeket tartva szemök előtt, mindenből személy- és pártkérdést csinálnak.

Multkor verset küldtem, mely januárban jött vala kérdésbe, most mást küldök, mely rajzolja,

milyen volt a képviselők háza június 4-én Deák Ferenc beszéde előtt, s a hatást, melyet e beszéd tön:

Egymás közt a fiúk már-már versengeni kezdtek, Hogy melyikök szereti jobban az édes anyát; Már zajgás hallott, keserű szó valta föl élezt, S ime a ház ismét esendes: a bácsi beszélt!

Közgyűlés Szegeden.

(Folyt.)

A június 4-én tartott közgyűlést két képviselő eskütelétele nyitá meg, s ezután az oly örvendetes lendületet nyert névmagyarítás ügyében ismét következő hazafias érületű polgártársaink folyamodtak neveik megváltoztatásáért:

Freiler Ede = Szabadfi-ra.

Kohler József = Szénesi-re.

Riger János = Csorvai-ra.

Aigner Gyula = Almái-ra.

A malmok állását szabályozó bizottmányok eljárása jövén szóba, egy képviselőnek, mint érdekelt félnek malmi ügyében hosszú és eredménytelen vita fejlett ki; végre is a bizottmány eljárása helyeseltetvén, az a még be nem fejezett ügy minél előbbi végrehajtására szólított föl.

Ennek bevégeztével a tegnapi kántor-pályázatra vonatkozólag elnök polgármester szavazatra hívá föl a képviselő testületet. Az első szavazás alkalmával Chilkó Sándor 45, Farkas Nándor 29 szavazatot kaptak; a szavazás ismétlése eredményéből kitűnt, hogy Chilkó Sándor 74 szavazatot kapott 31 ellenében, s így mint belvárosi kántor megválasztottnak nyilvánítatván, fizetése e naptól folyóvá tétetett; ki is a közgyűlés előtt rövid meleg szavakban köszöné meg az iránta tanúsított bizalmat.

A felsővárosi kántor ügyében a tanbizottmányi elnök e tárgyra vonatkozó viszonyokat előadván, annak eldöntését a képviselő testületre bízta; több jó szándéku javaslat megvitatása után határozatilag kimondatott: hogy a jövő havi közgyűlés első napjára, miként jelenleg történt, kántor-pályázat hirdettessék.

A rókusi kórház ügyében kiküldött bizottmány elnöke, előadván a nélkülözhetlenné vált újabb beszerzést és bővítést, a képviselő testületet indítvány megvitatására hívá föl; az ügy elintézésében, mivel a nm. helytartótanács is érdekelve van bizonyos tartozási kiegyenlítéseket végett, a tanács mint végrehajtó megbízott.

Heyd Ferenc orvostudor folyamodványa, melyben állandó bizottmány kinevezését kéri, mely a közgyűlésnek havi tudósítást nyújtson be az egészségi állapotról, jóváhagyatván, a bizottmány tagjai kizemelésé elhatározatott.

Farkas János volt városi tanácsnok nyugdíja ügyében a főügyész véleménye, mely a 48 előtti szolgálatára vonatkozva ajálá e nyugdíj megadását, el nem fogadtatott, s a közgyűlés a hason ügyek elintézését az országgyűlés teendőihez tartozónak nyilatkozatván, a folyamodó kérelmétől elmozdított.

A husárra nézve e hóban, változatlanul az előbbi közgyűlés határozata fogadtatott el.

Június 5-én a közgyűlés szinte több érdekes tárgy megvitatásával foglalkozott. Kezdetben fölolvastatott a csanádmezei káptalan jelentése, melynek értelmében a hiteles hely (locus credibilis) ismét vissza van állítva.

A szegedi honvédségélyző egyesület ama kérelmére, melynél fogva a város kegyeskednék ez egyesület pártfogói és védnöki címét elfogadni, s nagylelkűleg az egyesület addig is, míg a nemzet az elnyomorodott honvédekről gondoskodni fog, segélyezni, a közgyűlés T. M. képviselő indítványára 400 frt évi segélypénzt adatni határozott.

Jelentetett továbbá az adóhivatalnak azon nyilatkozata, mely iránt az államkölesön-kamatok a városnak mindaddig fizettetni nem fognak, míg a város adóhátralékát ki nem fizeti. Erre jogi szem-

pontból ki lön mutatva, hogy e kamatmegtagadás törvénytelen, mert a kölesön magánjogi, az adó kérdése pedig közjogi viszony lévén, az állam magánadóssági kötelezettségét teljesíteni tartozik, habár különben adókövetelése lenne is a város ellenében, melynek, mint törvénytelennek, fizetésére a hazai törvények értelmében a város nem köteles; s azért elhatározatott, hogy a tiszti ügyész tegye meg a szükséges lépéseket az államnak, mint adósnak beprölésére.

Fölolvastatott ezután több rókusi nő kérelme a betegápoló apácáknak a kórházban további megtartása végett. A közgyűlés e tárgyban előbbi határozatához ragaszkodva, kimondá, hogy bár elismerés van az említett apácáknak eddig tett szolgálataiért, de a szerződés megújítására továbbra nem hajlandó.

Főkapitány ur azon jelentése, hogy az utak igazításában mindaddig siker nem mutatható föl, míg az 1844. t. c. 9. §-a értelmében a közmmunkával teljesen nem rendelkezhetik, a közgyűléstől kellő méltatással fogadtatván, elhatározatott, hogy az említett törvény értelmében a tanács járjon el.

A tanároknak fizetés-javítása ügyében a tanügyi bizottmányok egy javaslatára került ezután szönyegre, mely mivel több részekre boncolás által szétágazó vitatás alá került, a véleményeket igen megosztá, s csakis ennek tulajdonítható, hogy e különben igen méltányos kérelemtől a folyamodók három tulnyomó szavazat által a hazai ügyek kedvezőbbre fordultáig elmozdítva levének: azonban főkapitány ur indítványa, hogy a tanítók is tegyék le az alkotmányra esküjüket, közösen elfogadtatott, s elnök polgármester urtól a célra fölolvastott eskümintát helyesnek találtatott.

Elfogadtatott a szépítő bizottmány azon benyújtott indítványa is, melynél fogva a vár melletti eddigi farakhely ezentul turesen hagyassék, s a kereskedés előmozdítására szabad kikötőnek nyilvánítassék, ugy azonban, hogy az ott kirakott tárgyak legfőbb 8 napig maradhassanak.

Szinte a közgyűlésben határozatott el, hogy a sajtóvétségekre a szükséges törvényszék megalakíttassék.

H. képviselő azon indítványa: ha már a hordóknál a régi akómérték behozatott, a régi itcék is jöjjenek újra használatba, közhelyesséssel elfogadtatott, s kivitele a kapitányi hivatalra ruházott.

A tüzbizottmány fölterjesztése nyomán a tűz által vagyontól megfosztott szerencsétlen lakosok számára a közgyűlés 200 frt segélyt adatni határozott.

Egy kis eszmecsere a Dugonics-szobor iránt.

Mint már említém, eszmerokonságnál fogva szóba jött Kecskeméten a Dugonics-szobor is.

Tudva levő dolog, hogy a nemzeties ünnepek a sokkép szorongatott magyar ember keblét olykor igen is kitágítják. És ha gyulékony érzelmeinket valami jó alkalom fölbiztatja: alig ismer határt nagylelkűségünk.

Könnyen elgondolható, hogy a Katona-szobor ünnepevény a hazafiai érdemeknek szoborral jelölése több helyen megpöndült. Ily szóváltás közben aztán vége-hossza nincs a szoborállításnak. Egyik is másik is arra gondol, hogy lehetne az ily ünnepevény örömeit ismét élvezni, és a vendégszeretet viszonozásának alkalma végett vajjon kit lehetne lakhelyiségében vagy szomszédjában megszobroztatni. More patrio egyik indítvány a másikat éri. Ily neki pözdülve hirtelenében csaknem egész szoborerdőt teremt — az élénk képzelet. Ha akar lenni legyen özönnel, vagy egy esőpp se, gondolja egy-némely amugy itthoniasan.

Azonban a vérmes képzelet közé odaszól aztán a hidegebb ítélet, és így figyelemre méltó észrevételek is pattannak elő.

Ily pro és contra érvek egy kis adagát akarom ezennel bemutatni.

A többi közt a szomszédsággal örömet vetélykedő Nagy-Körösnök egynémely szülőte Losonezy Istvánnak, a szélteben ismeretes „Hármas kis tükör“ írójának is ohajtana szobrot, kiről azonban Danielik József életrajzgyűjteménye azt állítja, hogy Debrecenben született, Horányi pedig születéshelyét nem említi. — Ha csak mint kebelében működött buzgó tanárt, illetőleg gymn. igazgatót akarná N.-Körös megtisztelni, — mondá valaki — úgy tán majd több másokra is készülhet ily tisztelattal; mert több derék tanférfiut birt már e század folytán is.

De mellözve a sok szóbeszédet, vegyük annak magvát és szoritkozzunk a Dugonicsunkról fölhozottakra. Hol volt, hol nem volt, elég az hozzá, hogy valahol mintegy ily tanakodás folyt:

A. kérdi: Ugyan hát mit is akar Szeged sajátlag a D.-szoborral megörökíteni? D. izlését, melyet a kritika méltán elítél, akarja-e a szerző dicsősítésével helyeselni s az utókor előtt is érvényesíteni, vagy csak a népies írásmódot, habár azt D.-nak nem sikerült is művészi fogással kezelnie, vagy a népnyelvi adatok s hagyományos szólásmódok gyűjtőjének elvitázhatlan, de csak kezdeményezői érdemeit kívánja méltatni, vagy csupán mint a nemzetiség s hazafiság buzgó apostolatát, az irodalomnak s a hazai tudományosságának lángkeblű bajnokát ohajtja-e dicsőíteni? Az utóbbi szempontból kedvezőbb ítélet szólhat ugyan D.-ról; de hát ez már elég-e arra, hogy neki a köztérben szobor állíttassék?

K.: Bizony ily érdemnél fogva sok mást lehetne még szoborral dicsőíteni. Így a szoborállítás nagyon téveszteni célját, s igen is alázatlana annak értéke.

B.: Dejszen uraim! oly tényleges buzgalmat a hazafiságnak, minőt D. tanúsított az ő korában, nem nagy számmal lehet bármely korban találni. D.-ot nem lehet ugyan korunk mértékével mérni: de még ezzel mérve is megüti azt a mértéket, mely szoborra érdemesít. Ő ébresztő, zászlóvivő, bátor vezér volt az irodalom terén. Őt a magyar érületnek a szunnyadás korában hatalmas élesztő-jétül tiszteli a méltányos elismerés. Mint ilyennek hódolt Csokonay is, ki, mint mondják, csupán látása végett gyalogolt egyszer Pestre.

C.: Hát mi kell egyéb az igaz hazafisághoz, mint hogy valaki önmagát teljesen megtagadva, élteinek minden percét, erejének minden szikráját hazája ügyének szentelje, tisztos uton kivívott befolyásának egész súlyát a közhaza javára s e mellett a mennyiben lehet tüzetesen szülő városának szellemi s így egyszersmind anyagi gyarapodására fordítja, mint ezt D. életírója, a széplelkű Karácsonyi Chr. J. a jó D.-ról oly igazán tolmácsolta vala?

K.: Nem tagadom, hogy a szerint, amit Schiller után Fáy A. is mondott: „ki korának élt, az örökkévalóságnak élt“, D. érdemei, ha bár műveinek értékét elhalványítja is az idő, örökítést érdemelnek s példája valóban példányul szolgálhat: de vajjon nem lesz-e tévesztő az ő izlése, ha őt oly magasra tűzi a hála, hogy értő s nem értő előtt köztiszteltárgyul álljon? Szerény nézetem szerint valamely oly helyiségen eléggé illően állhat D. mellszobra, hol érdemei iránt kevesbbé támadhat kételygő kérdés p. valamely tudományos csarnokban, könyvtárban és pedig nem külön kiváltsággal, hanem más érdemesültek díszes sorában. Amde egy nagy város közterén, oly helyen, hol méltóan csak a minden kifogás nélküli eszmék jelvéit s a közelmértetés legkiválóbb nagyságait illő dicsőíteni, talán kissé túlbecsülő megtiszteltetés lenne D.-ra nézve s nem ok nélkül kérhető az utód: ugyan mily alapos oknál fogva emeltetött e szobor a rég elavult hatású írónak, kit a városi tanácssteremben arcképével és a sirkertben a porait jelelő márványoszloppal eléggé megtisztelt már különben is a hálás elismerés?

G.: Ugy van, uraim, Szeged városa, sőt az egész baza D. iránt érthetően nyilatkozott, midőn munkáinak újabb kiadását nem tevő lebeségössé. Mit jelentene Szeged így a szoborral? Nem azt-e, hogy D. eszméit nem méltányolja ugyan már; de nevével mégis kérkedni szeretne? Vagy tán hogy tisztelt benne a szellemi törekvés nagy buzgalmat? Ejh ez kissé fogásos indok s nem kevés cáfolatra szolgálhat. Azt hiszem, sok más előzménnyel kellene D. szülővárosában az ő érdemeinek valódi méltatását eszközölni. Ugyan van-e Szegednek községi könyvtára, van e fűvészkertje, természettudományhoz való gyűjteménye ste. készlete, mi az oly számos lakosságú városban annyi ifjuság oktatását kellőleg előmozdítaná? Egy ily vidéki muzeumféle fiókgyűjtemény helyiségében aztán nagyon kellemes látvány volna a város jeles fiainak képeit, vagy mellszobraikat együtt látni. S ily buzditó jelek talán keltenének majdan a sarjadó nemzedékben is oly lelkesedést, sőt nyujtanának némileg módot is arra, hogy a D.-féle buzgalom sokszorozódnék, s több századra szóló eredményekben is nyilatkoznék. Ilykép a szobor eszméje birna valódi jelentéssel.

N.: Biz igaz az; mert a tanulatlan nagy sokaság úgy sem merit a még oly költséges szoborból is egyéb intelmet, mint hogy legfőlebb a szobrot megsüvegeeli.

C.: Nem is csupán az értelmetlen tömeg végett állíttatnék az: hanem hogy az idegen is lássa a városnak nagy szülőte iránti kegyeletét.

N.: Igen, de nem elég a kegyeletet fitogtatni; hanem valósággal tanúsítani kell azt, nem annyira jelekkel, mint tényekkel. A szobrok intő, buzditó jelek: de magukban véve csak néma bötök, melyek értelméhez miveltség adja a kulcsot. Az ókor hanyatló szellemét még a világesodálta műrekek, a Fidiász alkotta szobrok sem valának többé képesek emelni. Hatástalan merev bálványokká silányultak azok a fásult keblű utódok előtt, holott a romlatlan elődök a művészietlen kötuskók is elégségűsek voltak inteni a gyermeki hálára, a szent jog tisztelétére, az ősök iránti kegyeletre, s mindannak, amit föntartani kötelesség, megvédésére.

B.: Ebből még, úgy vélem, nem az követkzik, hogy ne emeljünk szobrot az érdemnek: hanem hogy szívből merítsük annak indokait.

K.: És észszerű méltatással tegyük azt.
C.: Azaz hogy lelkünkben elevenen éljen az, mit a hideg kő- vagy ércalak kifejez, különben üres díszítmény minden idom, s csupán vak bálványozás a szoborral való kitüntetés.

K.: Nem szeretném, ha a szobrozás buzgalma azon túlságokra vinne minket is, minők a görög és római nép köréből ismeretűsek. Mert többről is szól az, mit Plutarkhosz szerint Cato mondott, hogy ő jobban szereti, ha azt kérdezik, miért nincs Catonak szobor állítva, mint azt, hogy miért van?

N.: Mindez csak arra látszik inteni, hogy illetékes legyen az érdemek tisztelése, és kellő mértékkel mérjük a szellemi nagyságot, meg hogy jelentésküli jelekre ne erőködjünk: hanem a valóság megfelelően a cégnek. Ez okból illő értelmesen súlyozgatnunk, hogy mit, miért, mi okból, mi végett, mi által, mily időben, mily eszközökkel stb. akarunk végrehajtani.

Részemről e kis eszmecserét nem hívem csupán üres szószaporításnak, sőt holmi figyelmet gerjesztő eszmemagvakat leltem abban. Átadom tehát búcsúfia gyanánt a szíves olvasó közönségnek. Talán nem lesz izlésrontó csemege.

Ha csak annyi tenyészetre találhat is az üdős eszme körünkben, mint p. legelőinken a háborítatlan tövis, meg társas életünkben az a sok izetlen izé: akkor még tán ily gondolatfoszlányokból is fejlődhetnének hasznos szóváltások. Bocsássuk tehát ezeket is szárnyra, hadd keringjenek, míg el nem párolognak.

K-i.

Szeged város hatósága által kiadott építési rendszabályok.

(Folyt.)

Minden épület a telek mesgyéjén minden oldalról saját önálló fallal ellátandó, a szomszéd falát vagy telkét semmi szín alatt használni, vagy arra falat rakni nem lehet, és így minden építkezés csak az építettő tulajdon telkén emelhető; minél fogva a szomszéd falához közel se kutat, se emésztő gödört ásni nem szabad, se ezen tárgyak az udvaron közel egymáshoz nem állhatnak, ha csak az emésztő gödör, vagy csatornája négyszögű kő-anyagból nem készítették. Utcái csatornába csupán vizet lehet bocsájtani, az árnyékszekék sarát ide cseszteni szigorúan tiltatik. Árnyékszekét az épületnek utcára dülő oldalán nem lehet építeni.

Uj építkezésnél, a szomszéd ház udvarára tűzi fal emelése hagyaték meg; csurgásra csupán a tanács különös engedélye mellett lehet építeni.

A szomszéd telkének mesgyéjéhez épített falaknál ablakot nyitni a szomszéd bele egyezése nélkül nem lehet.

A tetőszerkezetet a lakszobák mennyezetével összevegyíteni nem szabad, a kémény falaiba tető vagy mennyezet gerendát ereszteni nem szabad, ily esetben a kiváltás eszközözlendő; a padlás feljárásnak az épület lakórészeitől külön kell alkalmazva lenni, különben a tökéletes tűzmentesítés a körülményekhez képest kölépesök kő-ajtófelek vasajtóval látandók el; a kiugró folyósók kő-gerendán, kötáblakon nyugodjanak.

Ha az építkezés által valamely udvartér igen szűkké válnék, ez esetben az épületeknek cseréppel fődése ajánlatlik.

A lakszobák padolata a meghatározott utca magasságon felül legalább egy lábbal felebb legyen, a boltazottlan szobák magassága legalább 8 1/2 láb, a boltazottoké pedig 10 láb.

A kapu, vagy bejárás, boltajtók külsőbe, nem különben a járda magassága a szepítészi bizottmány által határozatik meg.

A padlás mindenütt 4 hüvelknyi vastag agyag tapasztással vagy téglaburkolattal legyen ellátva,

Folyósók tűzmentesen építendő, fa-folyósók mellözendők, fődél-kiugrás alkalmazása csak a kötő és fiók gerendák bedeszakázása, és vakolt mennyezet ellátása mellett engedtetik meg.

Kémények és fütők szabályszerűen építésnek; élére állított téglával, és sárragaszzsal kéményt építeni nem lehet, ezekre nézve az építést vezető építészek felelősökké tétetnek.

Padlás szobák és pince-lakások egyáltalában tilalmaztatnak.

Tűzfalak csupán szilárd anyagból építési szabályok szerént építendő.

A konyhában a tűzhely felett deszka-mennyezetet nem lehet használni.

Emeletes vagy nagyobb szerű földszinti épületek az építészi műtan szabályai szerént és pedig a külső és belső főfalak csak téglából, mész ragaszsszal (malterral) építhetők, sárragaszz vagy vályog használata csupán mellékfalaknál tőretik.

Kisebbszerű házak téglalappal, vályog- vagy vert fallal készíthetők, azonban az udvaroknak e célból föllásása és mély gödrök által elrontása tiltatik, a tetőfödél csak zszindely lehet, és mindenkor téglakémény építendő.

Nádkerítés sehol sem tőretik.

Minden uj ház előtt a jártasabb utcákban kockakőből, vagy acéltéglából egy öl széles járdát, mellékes utcákban és a város külső részein négy láb széles járdát tartozik a háztulajdonos készíttetni. Az utcai bejárásnál vagy boltknál egy vagy két lépcsőnél több nem alkalmazható.

Az épület befejezése után, a ház közelében az építés folyama alatt tett változtatásokat az építető tartozik korábbi állapotába a legrövidebb idő alatt visszaigazítani.

A kémények elkészülésök után a kéményseprő által a belső vakolat hulladékaiktól simára megtisztítandók, a kémények célszerű, veszélymentes, vagy hiányos állapotáról a kéményseprőmester a szepítészi bizottmány elnökénél szóval jelentést tesz.

Az építés folyama alatt minden történhető szerencsétlenségért az illető építész felelős.

Gazdasági épületeket a laképülettel közvetlen összekötni nem szabad, tűzfal által el kell a különemű épületeket választani.

Nagyobb tűzzel, vagy ártalmas kigőzölgéssel járó gyárak a város területén kívül építhetők.

A város külalakjának díszítésére nézve emeletes házak építendő: a tiszavonalon a Felmayer-féle gyártól egész a vasuti hidig, az egész Széchenyi-téren, Ferenc-téren, fekete sas-, Kárász- és iskola-utcákban, a belvárosi egyház-téren, a buzapiacon a Dáni-Korda-féle háztól kezdve le a Rózália-kápolnáig.

(Folyt. köv.)

Tárogató.

Helybeli ujdonságok.

— (A kisededovoda ügyében.) E hó 23-ára van kitűzve az egyleti tisztujítás, mely fontos ügy az egylet virulására fölőtte nagy horderővel bírván, megérdemli, hogy az egylet lelkes pártolói és barátai, e napon minél számosabban megjelenjenek. E hó 2-án tartott gyűlésben kövvetkező közérdekű ügyek merültek föl: Osztróvszky József polgármester urnak a palánki ovoda udvara számára ajándékozott fákért jegyzőkönnyvilleg köszönet szavaztatott. Fölmerült azon kérdés is, vajjon a tisztujítási táncvigalom jövedelme egy része, mely ez egylet tökéje gyarapítására volt szárvna, minthogy még eddig be nem szolgáltatott, mi uton jutna az egylet rendelkezésére; mely tárgyban az illető kezelőktől fölvilágosítás kéretni határoztatott. A farsangi egyleti táncvigalom költségeit az egylet 36 fittal vala kénytelen pótolni, mi e tisztán emberbaráti egylet iránti részvétől ezuttal nem megnyugtatólag tanuskodik. Mi, kik e szép rendeltetésű egylet ügyeinek rovatunkat a legnagyobb készséggel megnyitjuk, előlegesen is köszönettel tartozunk egy nemes emberbarátnak, ki a fennközöltekről bennünket értesíteni szíves volt, s mit sem mulasztandunk el jövőre is részünkről, ami ez egylet minél virágzóbb állapotát elősegítendi.

— Minél közelebb érünk Medárdnaphoz, annál jobban tartunk a száz esztendő s naptár jóslatától. Már e hét eleje óta esik majdnem folytonosan. Csak egy napi szünetért sohajtottak virágaink, nem a kertiek, hanem városunk gyengéd virágcsái — a „Magyar Izabella“ intézeti szende növendékek, kik rokonaik- s hozzátartozóikkal az ujszegedi népkertben f. hó 6-án egy nyári — tulajdonkép virág ünnepélyre készülének. Szinte képzeljük, a hulló esőcseppek szemecskéikben is mily záport idéztek elő a meghiusult terv miatt. Vigasztalódjanak kedves kis szépeink, borúra lesz még egyszer derű is. Épen e sorok írása közben értesülünk a leghitelesebben, hogy ez elmaradt ünnepély mindenestre meg fog tartatni, s pedig jó idő esetére jövő kedden, vagy kellemetlen idő közbejötté miatt kövvetkező szombat. S ezt azon t. vendégekkel is kívánjuk tudatni, kik ez ünnepélyt megjelenésökkkel díszesíteni fogják.

— Mult számunkban a kántor-pályázat című cikknél a dalárdáról is szóltunk, s máris hiteles kutforrásból jelenthetjük, hogy az megalakult. Kik azonban még fölvetetni ohajtnak, e hó 15-ig jelentsek magukat Kövecz Nándor tanító urnál (belváros, keresztutca 370. sz.). A dalárdába fölvetetni szándékozónál — nem tekintve foglalkozási minőségüket — csak a hangképesseg vétetik figyelembe.

— (Jégkarak.) Mult vasárnap és hétfőn vidékünk súlyos elemi csapás érte; a jég vetéseinkben tetemes kárt okozott. A fergeteg a bánáti oldalról húzódott felénk, s az apátfalvi, esanádi és palotai határokon roppant pusztítást vitt végbe. Hétfőn Szabadka felől jött a vihar, s a madarászi puszta át Szentiván, Szőreg, Deszk, Kübekháza, Ferenczszállás, Béba és Kis-Zombor határára a vetések nagy részét elverte. Kis-Zomboron a jég két gyermeket agyonvert. Eddig 80,000 frtra menő kár van bejelentve a magyar biztosító-társulat helybeli főügynökségénél. A biztosított vetések nagy része földesurak- s miveltebb egyéneké volt, míg a köznép fáradsága gyümölese a biztosítás mulasztása miatt tönkre van téve. Szolgáljon figyelmeztetésül az illetőktől szivesen fogadtattott: ezuttal csak egy könnyen eligazítható ügyet említettünk föl. A vasutra hajtott sertéseket rendszeresen a Rozália-kápolna előtti téren pihentetik, s így az odahordott föld, mely azon nagy mélyedést töltene, mindannyiszor felturátik, mi által csak új mocsár-állás készül. Egy tilalomfa véget vetne könnyen e táborállásnak.

— Örömmel jegyezzük föl e rovatban mind azt, mi a város közjóléte és diszére naponkint történik; s mivel tapasztaltuk, hogy jó szándéku figyelmeztetésünk az illetőktől szivesen fogadtattott: ezuttal csak egy könnyen eligazítható ügyet említettünk föl. A vasutra hajtott sertéseket rendszeresen a Rozália-kápolna előtti téren pihentetik, s így az odahordott föld, mely azon nagy mélyedést töltene, mindannyiszor felturátik, mi által csak új mocsár-állás készül. Egy tilalomfa véget vetne könnyen e táborállásnak.

— A pesti lapokban többször említett ügyes tekejátzó francia, Faure ur tegnapelőtt a belvárosi kaszinóban szinte velünk is megbámultatá ritka ügyességét. A kedvezőtlen esős idő miatt azonban csak csekély néző közönség volt jelen. Ma, mint föle hallók, a színházi csarnokban fogja délutáni 5 órakor ügyességét mutogatni. Nemesak a tekejátékosok, de mások is élvezettel fogják látni e nem közönséges mutatványokat.

— Annak az új sátánnak, ki lapunk 42-ik számában nekünk két nyilvános titkot sugott be, jelenleg mi sugunk meg egy tényt, nehogy máskor igazságszeretetünkkel visszaéljen. Az a névtelen kukoricavevő irással be tudja ám bizonyítani, hogy kanizsai hitsorsosa a foglalót csakugyan fölvette, s így ellene jogos keresete nem lehet; s ezzel ez ügyet befejezettnek tekintjük.

— E hét elején mintha csak a légben lett volna valami kártékony elem, oly veszélyesen hatott az több egyénre városunkban. Egy szakácsné ismeretlen okból fölakasztá magát. Egy udvaros hasonlóan eselekedett, de még idejében észrevéttett szárdoka, s megmentetett. E hó 5-kén délelőtt D. J. nő, mint állítják, bizonyos szívügyak megbiusulta miatt a Tisza hullámaiban kívánt véget vetni küzdemeinek; hullája meg is találtatott a szerencsétlennek. Ugyan e nap este 7 órakor egy szolgáló dobta magát a habok közé, de a segélyjókör érkezett, s megmentetett. Midőn hason esetekről számot adunk, szomorú gondolatok merülnek föl lelkünkben azon ingatag erkölcsi alap miatt, mely hason tettek szülő oka szokott lenni. Nemesak a vallásoktatók, de a szülők és gazdák is tartoznak a hozzájuk tartozók lelki állapotaira gondot fordítani, mert írva vagyon: „Nemesak kenyérrel él az ember!“

— (Honvédsegélyző egyleti gyűlés.) A m. hó 30-án megtartott gyűlésben két nevezetes tárgy fordult elő: egyik az alapszabályok módosítására, másik némely lelépett tagok újakkal pótlására vonatkozék.

Az alapszabályok első szakasza aként módosították, hogy ne csak csongrádmegyei, de más átutazó és segélyre szorult honvédek is részesülhesenek az egylet jótéteményében; a 8-ik szakaszhoz todatott, hogy az egylet tisztikara mindig honvédekkel álljon; a 13-ik szakasz értelmében elkészítendő alapkönyvben kiki saját keze irásával tartozik nevét bejegyezni; a 17-ik szakasz pedig aként módosították, hogy az elnök rendkívüli esetekben 2 választmányi tag ellenjegyzése mellett rövid uton 5 frt értékig utalványozhat.

Elhatározottak, hogy mindenki, ki alapító tag lenni akar, magát mint honvédet igazolni tartozik, mely igazolás Fluck Ferenc, Hódy Imre és Mészáros György urak, mint igazoló bizottmány előtt f. hó 20-ig befejeztessék; elhatározottak továbbá, hogy akik magukat alapító tagoknak bejegyezték, az alapdíjat f. hó 10-ig Silber Ignác pénztárnoknál lefizetni fölkértesenek.

Ez után az elnök több sürgőssé segélyadásról adott számot az egyletnek, mi is közösen helybenhagyottak.

Fölvétetett továbbá Kövi Albert volt honvédtüzér kapitány kérvénye, melyben addig is, míg mint nyelvmester helyben önállóságra vergődhetik, némi segélyezésért esedezik. E kérelmet az egylet erejéhez képest pártolásra méltatván, folyamodónak 25 forintnyi segélyadást határozott el. Több — az egylethez intézett honvédgyuleti levelek fölolvása után, elnök végre előadá néhány választmányi tag lemondását, kiknek lemondási okai méltányosoknak találtatván, helyettük Rigó József, Hódy Imre és Mészáros György választattak meg; s így az

egyleti tisztikar jelenleg következő tagokból áll: Pajor István elnök; Fluck Ferenc, Cserey Ignác alelnökök; Magyar János, Aigner Gyula jegyzők; Silber Ignác pénztárnok; ellenőr Osztróvszky Ferenc. Választmányi tagok: Zsótér Antal, ifj. Magyar Imre, Maygráber Ágoston, Lengyel József, Gábel József, Kovács Imre, Lázár János, Hódy Imre, Mészáros György, Rigó József, Gárdián Antal, Kotogány János. Póttagok: Vitko J., Debrecenyi Ignác.

Hazai tudósítások.

— Hód-Mező-Vásárhelyen, Csongrádmegye közgyűlése június 3-án t. Rónay János első alispán ur elnöke alatt megkezdett, s legélelnebb vitatkozásokra nyújtott alkalmat, a már megyénkben is elszállásoló katonaság általi törvénytelen adónak behajtása. Indítványoztatott, hogy a nagyméltóságú helytartótanács ujjlag kerestessék meg, miként intézkedett legyen az adóbehajtási ügyben. — Minthogy azonban okadatolva van a helytartótanácsnak is a felsőbbbség iránti alárendelt sége, e tekintetben a helytartótanácsból orvoslást várni nem lehet: nincs egyéb mit tenni, mint ha a haza örömeiben édes az osztozás, annak szenvedéseiben is a fájdalmat és terhet oszszuk meg magunk közt; azért azon költségek vagy okozandó károk, melyek a katonaság által okoztatnak, ne egyes lakosokat, hanem a megyét közösen terheljék. A megyei rabok mikénti élelmezésének megállapítására egy bizottmány jelöltetett ki. Továbbá a megye hatósága értesítettik, hogy a nyugdíjazott s zsoldot húzó katonák csak hatóság által elismert nyugta mellett fizettessenek, az olyanoktól pedig, kik szolgáltnak elszegődtek és fizetésök a zsoldot háromszorosan haladja, a zsold tagadtassék meg. A cs. esendőrökről szinte lévén szó, kik a jelen alkotmányos életben a békés polgárok közt csak lábatlankodnak annyival is inkább, minthogy közbátorság tekintetéből a megyei esendőrök föllállítottak, ez érdemre vonatkozólag a megyei főispán ur megkeresése határozottat el, hogy eltávolíttatásuk iránt az illető helyen tegye meg a szükséges intézkedést. A legutóbbi katonaujoncozás alkalmával visszamaradt néhány újoncnak mielőbbi kiállítására nézve rendelet érkezett, e törvénytelen figyelmeztetés tisztelettel félretétetett. K....

— Csongrádról írják nekünk, hogy ott bár 10 napja szednek az adót, de mindeddig semmi sem fizettetett be, s noha a katonák minden bszantási módot elkövetnek, a nép szép csendesesen türi e csapást. A helyettes polgármester házról házra jár, hogy hol nincs a katonákat miből élelmezni, segélyt nyujtson. E derék hazafi csakis a jelen szorongatott helyzetben vállalá el ideiglenesen e hivatalt, s mihelyt a vész elvonuland, önkény helyet fog engedni bárkinek is, kit a nagy többség e hivatalra elválaszt.

— F é l e g y h á z á r ó l tudósítottunk, hogy e hó 3 kán a főelemi tanoda délelőtti 11 órakor gígyuladt. A tűz már igen elharapódzott, midőn F. J. tanító azt észrevette, s a jelen volt gyermekekkel lármát ütött. A szomszédságban lévő toronyór csak a fölzaladt gyermekek harangozására ébredt föl vigyázó álmából! A lakosság áldozatkész tevékenységének köszönhető vala, hogy a tűz gyorsan eloyomatott, pedig már a legvastagabb gerendák is lánggra kaptak.

△ Nagylaki levelezőnk írja, hogy egyik csapás a másikat éri a gazdaságban. A sok fagy után legközelebbi vasárnap borzasztó jégeső pusztított. Ez sem volt elég, de f. hó 3-án újra jég esett, mely Apátfalvától csaknem Pécskáig mindent letarolt. Nagylakon alig maradt ház, hol az ablakokat be ne törte volna. Legtöbb kárt a esanádi határban okozott. Biztosítva, mennyire tudjuk, nagyon kevés volt. Ez újabb intés, hogy mezőgazdáink vetéseiket biztosítani el ne mulasztassák. De, mint értesültünk, a 10,000 lelket számláló Nagylakon az első magyar biztosító-társaságnak ügynöksége sincs.

— Temesvár vidékén, írja a „Delejtű“, azon szín alatt, hogy a dohányt külföldre is el szabad adni, a termelőkre Licenz Gebührt (szabadsági illeték) vetettek, s bár ez csak a dohánybevéltáskor szokott lebuztatni, félve, hogy talán nem huzák ki nálunk azon időig, azt most executio fenyegetéssel szedik be a szegény néptől.

— A „P. Napló“ biztos kutforrásból értesül, hogy egy legújabb kormányrendelet szerint az adó erőszakos behajtása a főispánon kezdetik, s úgy jó a sor utána az alispánra, szolgabíróra és más tisztviselőre, végre a bizottmányi tagokra.

— „Magyarország“ nyitrai levelezője jelenti, hogy az adót bekényszerítő katonaság őrnagya maga is hátra van még 1600 frtnyi adóval, de ő azt nem úgy tünteti föl, mintha vonakodnék fizetni. Bizonyosan elhalasztásért folyamodott!

— A „Preszb. Ztg.“ nagyon hiteles forrásból tudja, hogy a katonák segélyével megkezdett adóbehajtás tovább is folytattni parancsoltatott.

— Az adó erőszakos behajtása nemcsak hazánkban foly szélében, hanem legújabb hírek szerint e hét folytán már Erdélyben is megkezdődik.

— Faller Károly, a törvényellenes adóbehajtási bizottmány elnöke Debrecenben ez alkotmányellenes tetteért a kaszinótársulat kebeléből, mint a „D. K.“ írja, kirekesztetett.

— A „P. N.“ károlyvári levelezője szerint az ozali polit. néplázadás ügyében a megyei bizottmány Károlyváron megkezdte működését; helyszinén kellett volna ugyan tenni, de nem tanácsos. Az ekkorig idézett parasztok közül egyenkint senki nem jelent meg; ezért tömegenkint hívták meg.

— Baján polgári olvasóegylet alakult; május 6-án tartá ünnepélyes megnyitását. Az egyletnek már kezdetben 3—400 száz tagja van. Tart 20 különféle hirlapot. Az egylet indítványozója s egyszersmind elnöke Drescher Ferenc ur. (V. U.)

— Az Aradon kivégzett 13 tábornoknak állítandó szobor ügye, hiteles tudósítások után, úgy áll, hogy a megye fölkéri a képviselőházat, mondja ki törvényileg, hogy a 13 tábornoknak, halála helyén, méltó emlékszóbor állíttassék.

— Az ó-budai szigeten termelési kísérletek történtek, mint a „S.“ írja, azon gyapotmagvakkal, melyeket az angol kormány Dunlop követségi titkára közbenjárása folytán Sellers és Werther urak rendelkezésére adott. E ritka vetemény megérését octoberre várják.

— A „Presse“ távirati tudósítása valótlannak mondja a lapunkban is közlött tudósítást, hogy Aradon a törvénytörési hivatalnokoknak a fizetést megtagadták volna.

— E hó 4-én kísértettek örök nyugalomra Pesten Márkfi Sámuel sz. Benedek rendi áldozár s a m. k. tudom. egyetem rector magnificusának hitlt tetemci. A temetés az elhunyt érdemeihez méltólag nagyszerűen ment végbe.

— Kolozsvár város helyhatósága, írja „Korunk“, a mult hónap folytán külvárosaiban történt gyujtogatási merényletek következtében a kir. kormánysektől a rügtüszékezés gyakoroltatását megnyerte.

Vegyes hírek.

— Olaszország ismert miniszterelnöke, Cavour gr. május 30-án szélhűdési rohamoktól támadtatott meg, s többször eret kellett rajta vágni, másnap jobban lett, de június 1-én ismét az előbbi baj mutatkozott, s újra eret vágta rajta kétszer. Legújabb sürgönyök szerint — meghalt.

— Az „Allg. Ztg.“ f. hó 2-ról igen fontos újságokat közöl Bécsből. Hiteles forrásból tudja említett lap, hogy a birodalmi tanács teljesen meg fog szünni; továbbá, hogy Rainer főherceg a miniszterfőnökségről le fog mondani, mert a magyar ügyek elintézése után a miniszteri felelősség életbe fog lépni; végül, hogy Lajos főherceg tiri helytartói állomásáról szinte lemondand. Majd meglátjuk, e nagyszerű változásokat jelező hírből mi lesz igaz?!

— A rastadi várból mult hó 27-én két osztrák katona megszökött, s csak akkor vették észre őket, midőn a Rajnán át francia földre menekültek. Az őket üldöző tisztet és legénységet a közellévő francia helység hatósága a határmegsértés miatt letartóztatta, s csak hosszas értekezés után bocsáttattak vissza. Hogy a szökevényeket elfogták-e, nem mondja a „N. N.“

— A fogadást, hogy 40 német mértföldet 40 óra alatt ugyanazon lovon megjár, gr. Szirmay, 11. huszárezredbeli főhadnagy megnyerte. 35 perccel ért hamarabb a kitűzött célhoz. Lová legkevesebbet sem szenvedett. Szirmay 9 órakor érkezett Bécsbe, s ruhát váltva, még színházba ment a hosszú lovaglás után. Gróf H..., ki fogadás nélkül csak kisérőleg akará ez óriási utat megtenni, már a harmincadik mértföldnél lovát lóorvos keze alá kényszerítlet adni. A fogadási díj titok; vannak, kik 12,000 frtot mondanak.

— Egy volt honvéd temetése Bécsben f. hó 2-án este 6 órakor ment végbe a közkórházból. A magyar és lengyel tanuló ifjúság nagy száma kíséré fáklyákkal a koporsót, eként tanusítván kegyeletes komoly nyugodtsággal az elhunyt iránt a végtiszteletet.

— Már Londonban is hire jár az esztergami hires adóbehajtásnak, mire egy Palmerstonhoz közel álló előkelő angol így nyilatkozott: „Uraim, hisz az újabb bécsi rendeletek nyomán az osztrák katona tetszésétől függ, bárkit is lelőni.“ (M—g.)

— A „Konst. Kur.“ írja: „A hadügyminiszterium megrendelte, hogy a magyarországi várak erősen élelmeztesenek, s ennek folytán Komárom számára 100,000 mérő gabona, 40,000 mérő zab és 72,000 mázsa széna rendelkezett meg.“

— Benedek tábornagyról azt írják a lapok, hogy a kért két havi szabadságidőt nem kapta meg, mert jelenléte Olaszouban szükséges még a magyar ügyek be nem fejeztetnek.

— Egy bosnyák küldöttség érkezett a napokban Zágrábba, mely folyamodványában sürgeti a horvát országgyűlést, tegye a bosnyákok ügyét magáévá, mert ők a harmas királysággal akarnak egyesülni, melylyel a törökök jötte előtt is egyesülve voltak. S mivel a három ország követi még nincsenek együtt, folyamodványukat Zágrában hátra hagyva, visszamentek.

— Bécsben a „N. N.“ szerint két emissariust nyomoznak, kik az ott állomásozó önkényes huszárok közül többeket szűkésre csábítottak. Egyik nőruhában jár, a másik pedig mint almaárus horvát van öltözve.

— A veronai osztrák tiszték azon hírt kapták Párisból, hogy Niel tábornagy legközelebb Turinba érkezik, megbizva Viktor Emánuel ő föl-

ségének az új olasz királyság elismerését hivatalosan jelenteni. A solferinói herceg e rendkívüli kitérésben marad mindaddig, míg a franciák Rómát elhagyják. E hír azzal végződik, hogy Benedek tábornok is várja Niel tábornagyot, miről félhivatalosan értesítve van.

— A „Köln. Ztg.“ szerint Bécsben a minis-teri tanácsban már elhatározott volt, mit kap

Magyarország: „A bel-, vallás- és oktatás-, a ke-reskedelem- és igazságügy miniszteriumot. A pénz-és külügy a közös birodalmi miniszteriumnak lenne alárendelve. A hadkiegészítési kivétel, valamint a birodalmi szükségletek kivánta költségek megszava-zása a magyar országgyűlésre bízott. A császár a magyar alkotmányra megesküdnék.“

TÁRCA.

Kazinczy Gábor beszédének zárszavai.*)

Ha a nemzet és a trón közé válfaul nem to-lakodnék az elévülhetlen jognak s a pillanat köve-telményeinek balértése, s a közeledni kényszerült érdekeket tovább és tovább nem távolítaná; ha az igazság szózata a trón messzeségeig elzendülni bírna: e válságos pillanatok küszöbén eként szó-lalna a fejedelemez:

Midőn e nemzet 14 év előtt téged, gyermekül még jó remény fejében, oly részvevéssel üdvözölt, mint egy diadalmos királyt: nem álmódok sem ő, sem te, hogy a végzet egy évvel utóbb kezeidbe adandja a szilaj események gyeplőjét. Megragadád gyöngye, gyakorlatlan kézzel. Hogy vezetőjök helyett uruk lehetsz: elhitették veled azok, kik fiatal szived bizalmát, önérdelkeik martalékaul, el-lesék; nemes szenvedelmeket csalékekkel izgaták, s a hitet erőd- és hatalmadban azon fogik búrozák, hol a gyarló ember elé a lehetetlenség von korlá-tokat. Kiket kormányzásod élére állítál: nem szol-gái voltak a trónod érdekével egy közügynek, sőt szembe állíták; csatára szálltak nem csak a nem-zettel, harcra keltek a gondviseléssel, mely a né-pék történelmét vezérli. A legitimást proclamálták árulólag, ignorálva nem csak azt ami van, hanem azt is, ami volt. E legitim császári kormány volt, mely pártot tűve a magyar király esküje ellen, tá-bort alakíta entestvéreinkből, hazánk szent földét, mint hat század előtt, mongol csordák által egy

*) Utolsó számunkban pesti levelezőnk remek tollal festő a hatást, melyet e szónok beszéde által előidézett; la-punk szük köréhez mérve mutatóványul hozzuk ezzel annak főnséges zárszavait. Szerk.

nagy temetővé pusztítottá, s kik a törvény paran-esára, a hon védelméül fegyvert ragadának; s a becsület és hűség eltíltá, hogy azt — mert a ve-szély, mint Hannibal, közelget — eldobják gyáván s hűszegőn — mint párttűtőket, ő maga a párttűtő! a bűn és gyalázat halálával gyilkoltatá le. Irtott és pusztított bitót, a börtönök fenekén, s ami mind-ezeknél több, a száműzés s a lélek gyötrelmeinek kinpadán. — És midőn a hóhér kifáradott, kitörle az élet könyvéből e nemzetet, „geographiai fogal-má“ tette e hazát, s a megalázás hadjáratát indítá meg ellene, hontalan zsoldosainak sáskatá-bóra által. Mint a római Császárok korában, kiknek nevét megbélyegezte a történelem, oly magasra füg-gesztetett föl a törvény, hogy tudomást ne vehes-sen róla a nép: a bitor kény nem értett nyelven rendelkezett vér és vagyon fölött, hogy ez európai Kanaán népe, mint a Basták korában saját gyer-mekeit bocsátá áruba, s családok, kiknek nevéhez a nemzeti hála boglárait tűzte a história, a tönkre-jutás örvénye felé sodortatának.

Elmondhatók a kesergő profétával: „Öröksé-günk idegenekre szállott, házaik a kívül valókra, idegenek és szolgák uralkodtak rajtunk.“

És lőn, hogy a sir, mely e nemzetet volt el-nyelendő: nem azt, hanem a vérrel és könyvvel épített új „nagy és egységes Austria“ anyagi ha-talmát, hírnevét s erkölcsi hitelét, künn és benn egyiránt, nyelte el, s a koronát eddigelé is már egy országtól fosztotta meg, e vereséget tiszszerezve az által, miként fosztotta meg.

És ime, oh fejedelem! künn a látkör elbo-ritva vészjelekkel: benn megrázza és rengve alap-jaiban minden, a sziv dobbanásától a velők oszlá-saig, s a kény ephemer creatiói fölött a nemesis halovány arca rémlik — csak egy van, ami ren-dületlenül maradt, mint a kőszál, min ki nem fog-nak a pokol kapui, a hit: hogy „Magyarország van és lesz.“

Védangyalod sugalma volt az, oh fejedelem, mely fölmutatá az ösvényt, mely az enyészethez vezet.

Hallani akarád a nemzet szózatát, mely — mint a hit vértanuit a hóhér bárdja szentesíté meg — soha dicsőbb nem vala, mint gyötrelmeinek né-maságában.

És ime, a népek igazsága hasonló Istenéhez: tűrő és megbocsátó. Nem idézi föl a halottakat, hogy halvány árnyaik érefalként sorakozzanak a nemzet és trón közé; a megemlékezés méltó vád-szavai nélkül ajkain, szivében a kötelesség nyu-godt, meg nem rendíthető érzetével, mint Tarquin elé a Sybilla, lép trónodhoz, egyszer még s utó-jára, a törvény szent könyvével kezében mond-ván, az írás szavai szerint: „nem kell nekünk ke-gyelem, csak igazság!“

Sziciliának egy bölcs királya szerint: a feje-delmek legjobb tanácsadói a hallottak. A mi ha-lottaink vére, a mi szenvedéseink könyvtje lőn azon törvény pecsété, amely mellett e nemzet föl-szóal — értsd meg, oh király: föl-szóal, nyugodtan, türelmesen, míg keblében mint bős ocean háborog, mindez égő emlékezet. Szük egy ember „enged-ményezése“ e tengernyi mozgalomnak, mely fölött, mint egykoron, az Urnak lelke lebeg. Hajtsd alá előtte a föld poraig homlokod, oh fejedelem, ne-hogy megdördüljenek az írás szavai: „Magamra öltöm a haragot, mint egy palástot, mert nem bé-két jöttem én hirdetni, hanem harcot és halált.“

Vannak a trónok történelmében pillanatok, — válpontok lét és nemlét között — melyekben a vég-zet intő szózata nyilatkozik. Ne hagyj elzendülni, oh fejedelem! Kormányod, multban három szá-zadig vívott e nemzet szive ellen: ne kelj te új csatára az örök igazság elveivel; ez a harc egy véges ember tusája volna a végtelen jövővel, ez harc leendene egy király és Isten között!

ÜZLETI HIRNÖK.

(Sz.) Szeged, június 7-én 1861. A gabonatizletben e hét folytán nagy élénkség mutatkozott; mintegy 15,000 mérő vegyes gabonatermék kelt el piacunkon; a kiviteli gőzmalom számára 8000 mérő tiszta buza 5 frt 20 kr-ával, egy temes-vári ház számára 10,000 mérő kukoricát vásároltak, mi által e cikk ára emelkedett is, mert a szép marosmenti kukorica körül 5 frt-ával fizették.

A tegnapi óta tartó eső a vetésekre igen jó hatású, a repcearatis e miatt pár nappal későbbre marad.

Jégvevés általában nem szokott ugyan drágaságot okozni, de a tetemes kár, melyet vidékünkön a napokban a jég okozott, mégis érezhető, mert a termés részint hely-beli kereskedők által van lefoglalva, részint pedig piacunkra jőne, s így a kereskedés e kárt igen meg fogja érezni.

A gyapjúizletben még mindig nagy csend uralg, észre sem vehető, hogy nyírás ideje van.

Üzleti terményárak: tisztabuza köble 10—10 frt 50 kr.; rozs 6 frt 80 kr.—7 frt; árpa 4 frt 30—80 kr.; zab 3 frt 20—80 kr.; köles 5 frt 50 kr.—6 frt 50 kr.; tengeri 4 frt 20—40 kr.

Szegedi piaci árak: Borsó mérő 6 frt. Lenese m. 6 frt. Paszuly 2 frt 60 kr. Köles 3 frt 60 kr. Burgonya 1 frt 60 kr. Marhahus fontja 22 kr. Juhus 18 kr. Sertésus 20 kr. Szalonna mázsája 30 frt — kr. Zsir iteje 46 kr. Lángliszt mázsája 13 frt 80 kr. Zsemlyelisz m. 9 frt — kr. Kenyerliszt iteje 8 kr. Kukoricalisz iteje 4 kr. Árpada 2 iteje 12 kr. Köleskása iteje 10 kr. Rizkása fontja 24 kr. Faolaj fontja 80 kr. Repecolaj 40 kr. Lennagolaj 54 kr. Faggyu mázsája 40 frt — kr. Faggyu gyertya öntött fontja 42 kr, mártott 34 kr. Szappan fontja 48 kr. Körösfá öle 15 ft — kr. Tölgyfa 13 frt — kr. Lágya 9 ft — kr. Közén vékaja 48 kr. Széna m. új 1 frt 50 kr. Szalma m. 90 kr. Kender m. 38 frt. Len 24 frt.

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.

Szegedről Pestre 1 óra 10 perkor d. u., 2 óra 50 perkor éjjel. — Temesvárra 1 ó. 40 p. délután, 10 óra 15 p. este. Temesvárról Szegedre 6 ó. 55 p. reggel, 11 ó. 25 p. éjjel. Pestről Bécsbe 9 óra 12 pkor reggel, 9 óra 20 p. este.

Érkezések a vasutakon.

Szegedről Temesvárra 6 ó. 35 p. este, 1 ó. 41 p. éjjel. Temesvárról, Szegedről Pestre 8 ó. 23 p. reggel, 8 ó. 27 p. e. Ceglédre Szegedre 1 óra 10 p. délután, 9 ó. 57 p. este. Pestről Ceglédre 8 óra 10 p. reggel, 6 óra 15 p. délután.

Bécsi pénzfolyam június 6-án.

5% metalliques 68.—; nemzeti kölesön 79.80; bank-részvények 77.—; hitelintézeti részvények 176.80; ezüst-agio 138.—; londoni váltók 138.75; arany darabja 6.65.

Vizállítás.

TISZA SZEGEDNÉL június 8-án 14' 3" 0"

Felelős szerkesztő: Szabó Mihály.

HIRDETÉSEK.

(141—3)

Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhírül tétetik, hogy alább írt idő-kben következő városi javadalmak fog-nak nyílt árverésen, azonnali kész-pézz lefizetés mellett, haszonbérbe adatni: u m.

1-ször. A Körösérnél lévő 168⁷⁰⁰/₁₂₀₀ hold homokföld szántás, kaszállás és legelési használatra, f. évi június 9-én délelőtti 7 órakor a helyszínén.

2-ször. Ugyan a Körösérnél lévő erdőnek legeltetésre leendő has-zonbérbe adása szinte f. évi június 9-én délelőtti 9 órakor a helyszínén.

Mely árverésekre a bérleti szá-n-dékok illendő meghívotnak. Szeged, 1861. május 28-án.

Osztróvszky József, polgármester.

(145—1)

Házeladás.

Gyöngyi Nagy Ferenc háza, kututca, 451. szám alatt, Herz Lipót és Hunter János szomszédságá-ban, szabadkézből örökön eladandó. Az épület egy emeletes, van benne 3 lakás 10 szobával, építettett ez-előtt három évvel.

(146—1)

Ajánlat.

Egy tisztas családból származott kisasszony, solid uri háznál mint zongora- és kézimunka-tanítóné ki-ván alkalmazást nyerni. Bérmentes levelek özvegy Boronai urnőhöz Zsombolyára a Bánáthban címzendők.

(147—1)

Csődhirdetmény éneklői állomásra.

Szeged-felsővárosban, szent Miklósról nevezett plébánián az éneklői állomás, mely a szokásos jövedelmeken felül évi 150 frt fizetés és 63 frt lakbérjáródsággal van összekötve, megürültnek nyilvánítván, annak betöltésére a pályázat oly kijelentéssel nyitattik meg, hogy a kérvénye-zők képességüket s erkölcsi magukviselését tanúsító igazolványokkal föl-szerelt folyamodásukat folyó évi június 1-ső napjaig a városi tanács-hoz címezve benyújtják, és ugyanazon napon délutáni 4 órakor az illető városrész egyházában tartandó próbán személyesen megjelenjenek.

Kelt Szegeden, 1861-ik évi június 3-án és következő napokon folytatva tartott közgyűlésből.

Osztróvszky József, polgármester.

(148—1)

Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhírül tétetik, hogy alábbírt idő-kben következő városi javadalmak fog-nak nyílt árverésen azonnali készpézz lefizetés mellett haszonbérbe adatni:

1-ször. A boszorkány-szigetben termő fű és nád f. évi június 11-én délelőtti 9 órakor, a helyszínén.

2-ször. Artér a tápei határban f. évi június 12-én délutáni 3 órakor, a tápei révháznál.

3-ször. A tápei rétben eddig szántás alá ki nem adott körülbelül 1800 hold rétföld, f. évi június 13., 14. és 15-én, mindenkor délelőtti 9 órakor a helyszínén.

Az árverés a vetyeháti csőzháznál fog kezdődni. Mely árverésekre a vállalkozni kívánók illendő meghívotnak. Szeged, 1861-ik évi június 6-án.

Vékes Ferenc, tanácsnok.

(144—3)

Ingvállak és ujjakhoz való

pettyezett, virágos, csíkos és kockázott divatos

MOUL-KELMÉKET

igen jutányos szabott árakért ajánl

WAGNER A. E.

a „menyasszonyhoz“ címzett vászonárúkereskedése a Széchenyi-téren.

(139—3)

Pályázat

nyitattik Szentes város 600 osztr. ért. frt évi fizetéssel összekötött ügyé-szi hivatalára. Az erre jelentkezők képesség, erkölcsi s politikai maga-viseletét tanúsító bizonyítványokkal felszerelt folyamodásaikat alólimnál f. évi június 30-kaig nyújtják be.

Szentes, május 27-én 1861.

Nagy Sámuel, h. polgármester.

HERZ orvos

BRAMA WATER óvszere

külső betegségek ellen.

Ezen 10 év óta többféle kísérleteknél bebizonyult, egészen ártatlan gyökerek főzéséből nyert és tudományos elvek szerint készített

tisztítószert

ragadó betegségek

igen veszélyes megmérgezésétől megóv.

Mindkét nemnek egészségét fűntartja, a tehetlenséget elhá-ritja s a férfias erőt helyreállítja, idegyöngyüléstől és a legsa-nyarúbb betegségek s következményeitől megment. Azon óriási haladások, melyek az orvosi vegytan területén történtek, sok évi vizsgálatok és kísérletek után egy szert eredményeztek, mely igazi hasznossága által, bizonyára a legnagyobb elisme-résre reménylhet.

Kapható Szegeden Kovács A. és Kovács M. gyógyszerész és Fischer és Schopper uraknál.

Kereskedők, kik raktárt átvenni szándékoznak, Brama Water főzetküldési raktárához Pesten (bécsi utca 2. sz. a.) intézzék kívánalmaikat.

Egy hatszögletes lepecsételt eredeti üvegnek ára haszná-lati utasítással 1 frt 50 kr. o. é. (128—8)